

Реалізація Закону України «Про академічну доброчесність»

як важлива передумова провадження якісної освітньої
та наукової (творчої) діяльності

Доповідачка: Грибовська Юлія Миколаївна,
завідувачка кафедри ТНОП та ІО,
кандидатка економічних наук, доцентка,
секретар комісії з питань етики та
академічної доброчесності БІНПО

Структура презентації

01

Законодавче підґрунтя

Історія прийняття та мета Закону

03

Базові цінності

Шість фундаментальних цінностей

05

Види порушень

Плагіат, фабрикація, фальсифікація

07

Система забезпечення

Компоненти системи в ЗВО

02

Поняття та суб'єкти

Хто підпадає під дію Закону

04

Основні принципи

Принципи академічної доброчесності

06

Відповідальність

Санкції та заходи реагування

08

Вплив на якість

Вплив на освіту та науку

Законодавче підґрунтя та історія прийняття

🏛️ Еволюція законодавства

2017 рік: Закладення принципу академічної доброчесності в Законі України «Про освіту» (ст. 42)

2017-2025: Формування механізмів забезпечення академічної доброчесності на кожному рівні освіти

18 грудня 2025: Ухвалення Верховною Радою України Закону «Про академічну доброчесність» (№ 4742-IX)

29 січня 2026: Підписання Закону Президентом України Володимиром Зеленським

🎯 Мета Закону

- ✓ Формування та утвердження культури академічної доброчесності відповідно до європейських стандартів
- ✓ Створення правових передумов для підвищення якості освіти і науки
- ✓ Утвердження етичних норм в академічному середовищі
- ✓ Зміцнення довіри суспільства до результатів освітньої і наукової діяльності

Ключові дати

- 18 груд** 2025 рік
Ухвалення Верховною Радою
- 29 січ** 2026 рік
Підписання Президентом
- 01 лют** 2026 рік
Набрання чинності
- 31 лип** 2026 рік
Введення в дію

★ Історичне значення

Це перший в Україні закон, який чітко визначає правила використання штучного інтелекту в академічних роботах та регулює академічну доброчесність на законодавчому рівні

Поняття та суб'єкти академічної доброчесності

Визначення академічної доброчесності

Академічна доброчесність — це сукупність:

Цінностей

Принципів

Правил

якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності

Академічний твір та навчальна робота

Академічний твір:

- Дисертація
- Кваліфікаційна робота
- Курсова робота
- Наукова монографія
- Наукова стаття
- Підручник, посібник

Навчальна робота:

Результат виконання здобувачем освіти навчального завдання, відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі

Суб'єкти академічної діяльності

- 1 Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники
- 2 Здобувачі освіти та вступники
Вперше на законодавчому рівні
- 3 Учасники та організатори конкурсів
- 4 Експерти у сфері освіти і науки
- 5 Суб'єкти освітньої та наукової діяльності

Важливо: Відповідальність за дотримання академічної доброчесності є спільною — її поділяють керівники закладів, освітяни, студенти та батьки

Базові цінності академічної доброчесності

Чесність

Обов'язкова основа викладання, навчання, дослідження і роботи. Необхідна передумова повноцінної реалізації довіри, справедливості, поваги та відповідальності

«Чесність перед собою та іншими особами»

Довіра

Необхідна база для академічної роботи. Лише маючи довіру до наукових результатів інших, ми можемо обґрунтовувати власні дослідження та здійснювати їх із впевненістю

«Довіра до результатів академічної діяльності інших осіб»

Справедливість

Рівність умов, прозоре оцінювання, чіткі та обґрунтовані очікування. Створення справедливих політик закладів освіти, послідовне та неупереджене реагування на порушення

«Справедливість у ставленні суб'єктів один до одного»

Повага

Повага до честі й гідності своєї та інших членів академічної спільноти, цінування різноманіття думок, повага до прав інтелектуальної власності інших осіб

«Повага до гідності та прав інтелектуальної власності»

Відповідальність

Відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності

«Особистий обов'язок та спільна справа»

Сміливість

Здатність діяти згідно з власними цінностями всупереч страху чи тиску. Рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності

«Сміливість у захисті академічної доброчесності»

Основні принципи академічної доброчесності

1

Законності та верховенства права

Дотримання законодавства України та нормативно-правових актів у сфері освіти і науки

2

Свободи та людської гідності

Повага до прав і свобод людини, нетерпимість до приниження честі та гідності

3

Патріотизму та служіння народів

Формування громадянської культури та відданості українському народові

4

Професіоналізму та компетентності

Високий рівень професійних знань, умінь і навичок у освітній та науковій діяльності

5

Чесності і порядності

Відмова від обману, плагіату, фальсифікації та інших форм недоброчесності

6

Справедливості та толерантності

Рівність умов, неупереджене ставлення, повага до різноманітності думок

7

Партнерства і взаємодопомоги

Співпраця та підтримка між усіма учасниками освітнього процесу

8

Поваги та взаємної довіри

Клімат взаємної довіри заохочує вільний обмін ідеями та науковий пошук

9

Відкритості і прозорості

Чіткі та зрозумілі правила, прозорі критерії оцінювання, доступність інформації

10

Колегіальності та демократичності

Урахування думки академічної спільноти, участь у прийнятті рішень

11

Самовдосконалення і саморозвитку

Постійне підвищення кваліфікації, оновлення знань і компетентностей

12

Персональної відповідальності

Особиста відповідальність за результати академічної діяльності

Види порушень академічної доброчесності (ч. 1)

Академічний плагіат

Оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості)

Приклади: відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; використання ідей без посилання на джерело

Самоплагіат

Оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів

Приклади: повторна публікація власної статті без зазначення першоджерела; використання власних робіт без посилання

Відчуження авторства

Привласнення авторства чи передача його іншій особі без згоди справжнього автора

Приклади: приписування собі чужої роботи; передача авторства за винагороду; примусове співавторство

Приписування авторства

Включення до складу авторів осіб, які не мали безпосереднього відношення до створення академічного твору

Приклади: подарункове співавторство; включення керівника без внеску; лобювання співавторства

Фабрикація

Вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях

Приклади: вигадання результатів експериментів; створення вигаданих джерел; фальшиві статистичні дані

Фальсифікація

Свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень

Приклади: спотворення результатів досліджень; видалення невігідних даних; маніпуляція зображеннями

Види порушень академічної доброчесності (ч. 2)

Недоброчесне використання ШІ

Використання результатів штучного інтелекту без прозорого зазначення джерела

Особливість: перше в Україні законодавче врегулювання використання ШІ в академічній сфері

Несамостійне виконання

Виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання

Приклади: списування; замовлення робіт; використання чужих матеріалів

Недозволена допомога

Надання чи отримання допомоги під час виконання завдань, що порушує встановлені правила

Приклади: списування на іспитах; підказування; несанкціоноване використання матеріалів

Недоброчесне оцінювання

Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти

Приклади: упереджене оцінювання; оцінювання за особистими симпатіями; хабарництво

Академічний саботаж

Умисне перешкоджання академічній діяльності інших осіб або навмисне ускладнення її проведення

Приклади: приховування джерел; навмисне псування обладнання; перешкоджання дослідженням

Схиляння до порушень

Спонування інших осіб до вчинення порушень академічної доброчесності

Приклади: пропозиція списати; організація обману; тиск на оцінювачів

Інституційні порушення

Системна бездіяльність закладу освіти або наукової установи щодо забезпечення академічної доброчесності, невжиття заходів реагування на виявлені порушення

Відповідальність та санкції для здобувачів освіти

Виховні заходи

- ✓ **Усне попередження**
Перше незначне порушення
- ✓ **Письмове попередження**
Фіксація порушення в документації
- ✓ **Повторне виконання роботи**
Переробка з порушеннями
- ✓ **Повторне оцінювання**
Перескладання з контрольних заходів

Академічні санкції

- ✓ **Позбавлення стипендій і пільг**
На певний період або назавжди
- ✓ **Заборона участі в конкурсах**
Неможливість брати участь у конкурсах
- ✓ **Заборона академічної мобільності**
Обмеження участі в програмах обміну

Дисциплінарні стягнення

Відрахування з навчання

Застосовується у випадку **грубих або повторних порушень** академічної доброчесності

- ⚠ Порушення під час вступних випробувань = припинення участі в конкурсі
- ⚠ Виявлення порушень після зарахування = відрахування
- ⚠ Виявлення в дипломній/дисертаційній роботі після захисту = анулювання диплома/ступеня

Вікові обмеження відповідальності

До академічної відповідальності можуть притягувати осіб, які на момент вчинення порушення досягли **14 років**

- i Застосовується незалежно від притягнення до іншої відповідальності
- i Можливе оскарження рішень про застосування санкцій

Відповідальність педагогічних та наукових працівників

Академічні санкції

Попередження

Усне або письмове попередження про порушення

Заборона керувати науковими роботами

Неможливість бути науковим керівником

Заборона участі в грантах і конкурсах

Обмеження участі в наукових програмах

Обмеження професійної діяльності

Часткове обмеження функціональних обов'язків

Виключення з колегіальних органів

Виключення з вчених рад, експертних комісій

Дисциплінарні стягнення

● Зауваження

Легке стягнення

● Догана

Серйозне стягнення

● Звільнення з посади

У разі системних порушень

Найсерйозніші наслідки

- ✘ Відкликання або відхилення публікації
- ✘ Позбавлення наукових ступенів і вчених звань
- ✘ Внесення до Реєстру порушників на рік

Реєстр порушників академічної доброчесності

Особи, притягнуті до академічної відповідальності, протягом року не можуть претендувати на присвоєння педагогічних чи вчених звань. Це створює додатковий механізм запобігання порушенням

Система забезпечення академічної доброчесності в ЗВО

Компоненти внутрішньої системи

1 Внутрішня політика

Політика щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності

2 Вимоги до робіт

Вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів

3 Заходи популяризації

Заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності

4 Уповноважені органи

Порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених органів

5 Уповноважені особи

Повноваження та відповідальність уповноважених осіб

6 Процедура розгляду

Процедура розгляду повідомлень про порушення з гарантіями дотримання прав

✓ Обов'язки закладів освіти

- Мати визначену внутрішніми актами систему забезпечення академічної доброчесності
- Розробляти й оприлюднювати відповідні внутрішні документи
- Розглядати повідомлення про можливі порушення
- Проводити заходи з популяризації принципів доброчесності

🔔 Механізм повідомлень

Хто може повідомити:

Будь-яка особа, що має докази порушення

Куди звертатися:

- Керівник закладу освіти
- Уповноважений орган
- Уповноважена особа

Якщо порушник — керівник:

Звернення до територіального органу Державної служби якості освіти України

🤝 Погодження зі студентами

Політики щодо студентів **мають погоджуватися з органами студентського самоврядування та науковими товариствами**

⚠️ Інституційна відповідальність

Заклади освіти, де виявлять випадки недоброчесності, можуть

Вплив на якість освіти та науки

Підвищення якості

Забезпечення самостійності та оригінальності робіт здобувачів освіти та науковців

Результат: справжні знання та компетентності

Зміцнення довіри

Довіра суспільства до результатів навчання та наукових досліджень

Результат: авторитет української освіти та науки

Європейська інтеграція

Інтеграція української освіти та науки в європейський простір

Результат: визнання дипломів за кордоном

Зменшення корупції

Зменшення корупції в освітній та науковій сферах через чіткі правила

Результат: прозорі механізми оцінювання

Етична культура

Формування етичної культури та професійної компетентності

Результат: відповідальні громадяни та професіонали

Прозорість

Забезпечення прозорості та об'єктивності оцінювання

Результат: рівні умови для всіх учасників

Захист прав інтелектуальної власності

Закон забезпечує повагу до прав інтелектуальної власності інших осіб, створюючи справедливе середовище для творчості та інновацій

Рівні умови для всіх

Закон створює рівні умови для всіх учасників освітнього процесу, забезпечуючи справедливий доступ до освіти та наукових досягнень

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

У Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти постійно діє **Комісія з питань етики та академічної доброчесності**

Голова комісії:

Герасименко Юлія Сергіївна, докторка економічних наук, доцентка, завідувачка кафедри педагогіки, психології та менеджменту

Секретар комісії:

Грибовська Юлія Миколаївна, кандидатка економічних наук, доцентка, завідувачка кафедри технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти

Комісія з питань етики та академічної доброчесності

розглядає питання:

1. Дотримання принципів академічної доброчесності та норм професійної етики педагогічними, науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти та іншими учасниками освітнього процесу.
2. Виявлення, аналіз і розгляд фактів можливих порушень академічної доброчесності, зокрема академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації результатів, списування, непрозорого оцінювання (свідомого завищення, заниження оцінок, відсутність чітких критеріїв оцінювання), обману, хабарництва та інших форм недоброчесної поведінки.
- 3. Розгляд звернень, заяв, скарг і повідомлень щодо порушень норм професійної етики, етичних стандартів поведінки, конфлікту інтересів, дискримінації, непрозорого оцінювання та інших неетичних дій.**
4. Оцінювання дотримання вимог академічної доброчесності під час підготовки та оприлюднення навчально-методичних, наукових і кваліфікаційних робіт.
5. Розгляд питань, пов'язаних із дотриманням правил академічного письма, коректного цитування, використання результатів інтелектуальної діяльності та дотримання авторського права.
6. Аналіз типових порушень академічної доброчесності та причин їх виникнення з метою розроблення профілактичних заходів.
7. Розгляд питань щодо дотримання етичних норм у взаємовідносинах між учасниками освітнього процесу.
8. Інші питання у сфері академічної доброчесності та професійної етики.

ДВЕРЕЙ

30 червня 2022 рік

Під час зустрічі Ви:

- дізнаєтеся про особливості і переваги вступу до закладу вищої освіти у 2022 році;
- ознайомитеся із дорожньою картою; вступника БІНПО;
- отримате лайфхаки і поради, як написати вдалий мотиваційний лист про вступ;
- ознайомитеся із спеціальностями, які можна здобути у БІНПО;
- зустрінетеся із гарантими освітніх програм; матимете змогу поставити до нас запитання та отримати на них вичерпні відповіді.

ІХНІХ БАТЬКІВ, РОБОТОДАВЦІВ
на **ОНЛАЙН-ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ**, який відбудеться **30 червня о 15.00** за посиланням:
<https://meet.google.com/dvr-kyjk-mxst>

Зеленіть реєстраційну форму за посиланням:
https://docs.google.com/forms/d/13Ct18X66wFlazwWAT255r1GFvL-TU0b_F5ev0kK8/vidt?usp=sharing_eil_m&invite=ChIw44MB8ts-6Z875887

БУДУЙ СВОЄ МАЙБУТНЄ З НАМИ!

45 РОКІВ
ДОСВІДУ, ІННОВАЦІЙ ТА ПЕРЕМОГ

КОНСАЛТИНГОВИЙ ЦЕНТР БІНПО

ЦІЛЬ СТРАТЕГІЯ ЗНАННЯ ПОРАДА ПІДТРИМКА ДОСВІД ПОТЕНЦІАЛ УСПІХ

ЕЛЕКТРОННА СКРИНЬКА ДОВІРИ БІНПО

UNICHECK
перевірка на плагіат

БУДУЙ СВОЄ МАЙБУТНЄ З НАМИ!

СТАНЬ МАГІСТРОМ БІНПО

Активізація Windows
Перейдіть до розділу "Налаштування", щоб активувати Windows.

- ГОЛОВНА
- НОВИНИ
- ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ
- ЛІТОПИС ІНСТИТУТУ
- ЕКСПЕРТУ З ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
- КЕРІВНИЦТВО БІНПО
- КАФЕДРИ БІНПО
- СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ БІНПО
- НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА БІНПО
- ВЧЕНА РАДА
- ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
- ВСТУПНИКАМ
- ЗДОБУВАЧАМ
- СТЕЙКГОЛДЕРАМ
- ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ
- МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Головна — ЕЛЕКТРОННА СКРИНЬКА ДОВІРИ БІНПО

ЕЛЕКТРОННА СКРИНЬКА ДОВІРИ БІНПО

«Електронна скринька довіри БІНПО» – це місце, де **Ви можете розмістити запитання, які Вас турбують, побажання і пропозиції**. При цьому Ви можете зробити це анонімно.

ВАШІ ЗВЕРНЕННЯ НЕ ЗАЛИШАТЬСЯ БЕЗ УВАГИ!

І'мя (не обов'язково)

І'мя

Ваш e-mail (не обов'язково) Електронна адреса потрібна для зворотнього зв'язку, якщо знадобиться додаткова інформація

E-mail

Тематика (бажано)

Опис факту порушень/скарга/пропозиція/запитання

Повідомлення

Ввести ...

Пошук

**ЄДИНА ОСВІТНЬО-ЦИФРОВА
ЕКОСИСТЕМА БІНПО**

Активация Windows
Перейдіть до розділу "Налаштування", щоб активувати Windows

**СПІЛКА
ВИПУСКНИКІВ
БІНПО**

Академічна доброчесність — ключ до якісної освіти

Закон України «Про академічну доброчесність» є **історичним кроком** у розвитку освіти та науки нашої країни

Правові передумови

Створення правової бази для формування культури академічної доброчесності

Європейські стандарти

Відповідність міжнародним стандартам та інтеграція в європейський простір

Спільні зусилля

Успішна реалізація потребує зусиль усіх суб'єктів академічної діяльності

“ Академічна доброчесність — це фундамент якісної освіти та наукового прогресу, на якому будується майбутнє України”

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!